Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen
Directie Advies, Regie en
Centrale Autoriteit
Afdeling Juridische en
Internationale Zaken

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
7992152

Datum 3 november 2026
Betreft Ontwerpregeling tot wijziging van de Regeling aanwijzing functies VOG politiegegevens

Hierbij bied ik u het ontwerp aan van een wijziging van de Regeling aanwijzing functies politiegegevens (hierna: de Regeling). De Regeling is gebaseerd op artikel 35a van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens.

Met de voorgestelde wijziging worden enkele functies aangewezen bij de provincies en het OM. Het ontwerp is tot stand gekomen op voordracht van de provincies en het OM. Voor de inhoud van het ontwerp verwijs ik naar het ontwerp dat vergezeld gaat van een bijlage en een toelichting.

De Regeling wordt aan u voorgelegd ter uitvoering van de voorhangprocedure die is opgenomen in artikel 35a, vijfde lid, van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens en biedt uw Kamer de mogelijkheid zich uit te spreken over het ontwerp. De ministeriële regeling wordt niet eerder vastgesteld dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

De voorstellen en voordrachten tot aanwijzing van functies zijn vertrouwelijk ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt van uw Kamer omdat deze achtergrondinformatie kunnen bevatten over specifieke aan te wijzen functies met een hoog integriteitsrisico. Deze werkwijze is ook gehanteerd bij eerdere wijzigingen van de regeling. De betreffende stukken leggen namelijk in één weergave bloot welke functionarissen toegang hebben tot specifieke gevoelige informatie, wat hen kwetsbaar kan maken voor chantage, manipulatie of gerichte ondermijning door de georganiseerde misdaad. Ook kunnen ze kwaadwillenden inzicht geven in de interne organisatie, waardoor zij effectiever kunnen zoeken naar zwakke plekken voor infiltratie of spionage. Om de persoonlijke veiligheid van de medewerkers en de integriteit van de voordragende organisaties te beschermen, is vertrouwelijkheid daarom wenselijk.

Een brief van gelijke strekking heb ik gezonden aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Claudia van Bruggen

Regeling van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van ……., nr. ……., tot wijziging van de Regeling aanwijzing functies VOG politiegegevens

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid;

Gelet op artikel 35a, eerste lid, van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens;

Besluit:

Artikel I
De bijlage van de Regeling aanwijzing functies VOG politiegegevens wordt als volgt gewijzigd:

A

De tabel “Openbaar Ministerie” wordt vervangen door bijlage 1 bij deze regeling.

B

Aan het slot van de bijlage wordt de tabel, opgenomen in bijlage 2 bij deze regeling toegevoegd.

Artikel II
Deze regeling treedt in werking met ingang van …….

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Claudia van Bruggen

Bijlage 1 als bedoeld in artikel I, onder A

Openbaar Ministerie		
Functiebenaming - functiegebouw Rijk naam	**Functietitel -** functiegebouw Rijk titel aanvullend	**Toegang tot gevoelige informatie** (artikel 35a, tweede lid, onder b, Wjsg)
Lijnmanagement		
	Topmanager	X
	Manager	X
	Operationeel manager	X
	Teamleider	X
	Afdelingshoofd	X
	Clustermanager	X
Beleid en advisering		
	(Senior) adviseur	X
	Coördinerend/specialistisch adviseur	X
	Medewerker advisering	X
	Strategisch adviseur	X
Bedrijfsvoering		
	Adviseur bedrijfsvoering	X
	Coördinerend/specialistisch adviseur bedrijfsvoering	X
	Managementondersteuner	X
	Medewerker administratie	X
	Medewerker beveiliging	X
	Medewerker communicatie	X
	Medewerker Facilitair beheer/management	X
	Medewerker ICT/techniek/informatiebeheer/DIV	X
	Medewerker vervoer	X
	Senior adviseur bedrijfsvoering	X
	Trainer	X
	Expert informatievoorziening	X
	Senior medewerker informatievoorziening	X
Kennis & onderzoek		
	Onderzoeksondersteuner	X
	Senior wetenschappelijk medewerker	X
	Wetenschappelijk medewerker	X
	Onderzoeksmedewerker	X
	Topwetenschappelijk medewerker	X
Project-/programmamanagement		
	Project-/programmamanager	X
	Projectleider	X
Commissiesecretaris		
	Parketsecretaris	X
	(Junior)secretaris	X
	Secretaris+	X
	Beoordelaar parket CVOM	X
	Interventiejurist	X
	Onderzoeksjurist	X
	Adjunct-officier	X
	Commissiesecretaris	X
Behandelen en ontwikkelen		
	Senior medewerker behandelen en ontwikkelen	X

	Medewerker behandelen en ontwikkelen	X
	Vermogenstraceerder	X
	Beheerder conservatoir beslag	X
Verwerken en behandelen		
	Medewerker verwerken en behandelen	X
	Junior/senior administratief medewerker	X
	junior/senior administratief juridisch medewerker	X
	Slachtoffercoördinator	X
	Logistiek zaakmedewerker	X
	Ketenproces coördinator	X
Rechterlijke ambtenaren		
	Advocaat-generaal	X
	Plv. advocaat-generaal	X
	Hoofdadvocaat-generaal	X
	Landelijk hoofdadvocaat-generaal	X
	Officier enkelvoudige zittingen	X
	Plaatsvervangend officier van justitie enkelvoudige zittingen	X
	Plaatsvervangend officier van justitie	X
	Officier in opleiding	X
	Officier van justitie	X
	Senior advocaat-generaal	X
	Senior officier van justitie	X
	Senior officier van justitie A	X
	Substituut officier van justitie	X
Overig		
	Trainee	X
	Stagiair	X

Bijlage 2 als bedoeld in artikel I, onder B

Provincies		
Functie	**Nadere omschrijving**	**Integriteitsbeoordelingen** (artikel 35a, tweede lid, onder c, Wjsg)
(Plaatsvervangend) Bibob-coördinator / Bibob-adviseur/ Bibob-onderzoeker	Werkzaamheden in het kader van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob)	X
Jurist Bibob	Juridische advisering en **voeren procedures** in het kader van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob)	X
Administratief- organisatorisch en ondersteunende medewerkers Bibob	Faciliteren en ondersteunen van werkzaamheden in het kader van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob)	X

Toelichting

Algemeen

Deze regeling strekt tot wijziging van de regeling waarmee functies worden aangewezen die middels een Verklaring Omtrent het Gedrag politiegegevens (hierna: VOG politiegegevens) worden gescreend.

Bij de inwerkingtreding van de VOG politiegegevens en per 1 juli 2026 is tweemaal een aantal functies aangewezen bij het Openbaar Ministerie (hierna: OM) die toegang hebben tot gevoelige informatie bij de uitvoering van wettelijke taken op het terrein van openbare orde en veiligheid of de handhaving van de rechtsorde (artikel 35a, tweede lid, onder b, Wjsg). Op verzoek van het OM worden met deze wijziging aanvullende functies aangewezen die bij de vorige wijziging abusievelijk niet zijn aangewezen. Tevens worden vier functies toegevoegd of aangepast om deze meer in lijn te brengen met de functiebenamingen in het functiegebouw van het OM.

Daarnaast worden op verzoek van Interprovinciaal Overleg (hierna: IPO) functies bij de provincies met een taak in het kader van de uitvoering van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) aangewezen. Het betreft functies waarin werkzaamheden worden verricht inzake integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (artikel 35a, tweede lid, onder c, Wjsg).

Aanleiding

De wijziging van deze regeling betreffende functies bij het OM strekt tot herstel van een omissie en het meer in lijn brengen met functiebenamingen in het functiegebouw Rijk.

Bij de provincies zijn Bibob-medewerkers betrokken bij integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur; hun adviezen bepalen mede of vergunningen, subsidies of contracten wel of niet doorgang vinden. Daarom moet zoveel als mogelijk buiten twijfel staan dat deze functionarissen betrouwbaar, deskundig en onafhankelijk handelen en dat hun integriteit ook buiten het werk gewaarborgd is. Omdat deze functionarissen, ook buiten hun directe werkzaamheden, in situaties kunnen terechtkomen die vragen oproepen over hun onafhankelijkheid of integriteit, moet erop kunnen worden vertrouwd dat deze medewerkers niet vatbaar zijn voor beïnvloeding, chantage of ongewenste contacten met netwerken waarop criminelen invloed kunnen uitoefenen.

Breder integriteitsbeleid

Het OM treft momenteel al maatregelen en voorzieningen om de integriteit van de organisatie en het personeel te waarborgen zoals het structureel werken in een extra beveiligde omgeving, applicatiebeheer en autorisaties, het voeren van veiligheidsgesprekken met medewerkers en het beschikbaar stellen van verschillende vertrouwenspersonen binnen de organisatie. Daarnaast beschikt het OM over een landelijk expertisecentrum met een adviserende, stimulerende en beheersende rol op het gebied van integriteit, en een autoriteit met een toezichthoudende rol. Ondanks de getroffen maatregelen blijven er risico's bestaan op het misbruiken van kennis en/of bevoegdheden, het verstoren van opsporingsonderzoeken of de rechtshandhaving en het faciliteren van georganiseerde of ondermijnende criminaliteit. Met het oog hierop is het betrekken en kunnen weigeren van de afgifte van een VOG mede op basis van politiegegevens gewenst als sluitstuk op het integriteitsbeleid van het OM.

Binnen het integriteitsbeleid van de provincies is screening één van de relevante beheersinstrumenten om grip te krijgen op kwetsbaarheden in functies. Daarnaast zetten de provincies in op training en bewustwording van (kandidaat-)medewerkers, beheersmaatregelen zoals applicatiebeheer, functiescheiding, mandaatregeling en fysieke beveiliging van ruimten/materiaal en inbedding van weerbaarheid en integriteit binnen de organisatiecultuur. Waar de reguliere VOG, in combinatie met de screenings- en integriteitsmaatregelen, mogelijk onvoldoende informatie verschaft, kunnen politiegegevens een breder beeld geven van mogelijke integriteitsrisico’s, bijvoorbeeld eerdere signalen van contact met criminele organisaties. Hiermee fungeert de VOG politiegegevens als sluitstuk op het integriteitsbeleid van de provincies.

VOG politiegegevens-functies

Het OM is belast met de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, waaronder de opsporing en vervolging van strafbare feiten. De wettelijke basis hiervoor is primair vastgelegd in de Wet op de rechterlijke organisatie en het Wetboek van Strafvordering. Met deze wijziging worden functies aangewezen die bij de vorige wijziging van de regeling abusievelijk niet zijn aangewezen en waarbij de functionaris toegang heeft tot gevoelige informatie bij de uitvoering van de wettelijke taken van het OM op het terrein van openbare orde en veiligheid of handhaving van de rechtsorde (artikel 35a, tweede lid, onder b, Wjsg). Het betreft functies binnen de clusters lijnmanagement en kennis en onderzoek. De nieuw aangewezen lijnmanagers zijn verantwoordelijk voor het (inhoudelijk) aansturen van de medewerkers in de teams, afdelingen, clusters en directies binnen de diverse onderdelen van het OM. Deze functionarissen kunnen zicht hebben op en beschikking hebben over kennis van (beveiligings-) processen en methoden, vertrouwelijke (bedrijfs-) strategieën, strategische, tactische en operationele (beleids-)informatie en gevoelige informatie van OM-(keten)partners. De nieuw aangewezen medewerkers ‘kennis en onderzoek’ zijn onder meer betrokken bij (wettenschappelijk) strafrechtelijk onderzoek, gegevensbescherming en onderzoeken in het kader van de Wet open overheid, en kunnen hiervoor toegang hebben tot vertrouwelijke bedrijfsstrategieën, strategische- en tactische beleidsinformatie alsmede gevoelige informatie van ketenpartners. Daarnaast zijn de ‘senior medewerker behandelen en ontwikkelen’, ‘medewerker behandelen en ontwikkelen’ en ‘medewerker verwerken en behandelen’ toegevoegd aan de bijlage en zijn de ‘junior/senior administratief medewerker’ en ‘junior/senior administratief juridisch medewerker’ uitgesplitst om de aangewezen functies meer in lijn te brengen met de functiebenamingen in het functiegebouw van het OM. Deze functies waren reeds aangewezen. Vanuit efficiëntieoverwegingen is de bijlage met betrekking tot de functies aangewezen bij het OM niet gewijzigd maar vervangen door een nieuwe.

De drie aangewezen functies bij de provincies zijn in het kader van de Wet Bibob betrokken bij integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (artikel 35a, tweede lid, onder c, Wjsg). Deze functionarissen beschikken in hun werkzaamheden over een uitzonderlijk brede en diepgaande informatiepositie. Zij hebben toegang tot vertrouwelijke bedrijfsgegevens, integriteitsgevoelige signalen en via het Landelijk Bureau Bibob en samenwerkingspartners, soms tot politie-informatie of bestuurlijke rapportages over mogelijke criminele inmenging. Zij adviseren over besluiten die substantiële financiële belangen raken en die ingrijpende gevolgen kunnen hebben voor individuele ondernemers en organisaties. Deze combinatie van

gevoelige informatie, grote bestuurlijke impact en verhoogde risico’s op beïnvloeding maakt de functies kwetsbaar voor ongewenste inmenging of druk vanuit (ondermijnende) criminele netwerken.

Regeldruk regeling en administratieve lasten
Het Adviescollege toetsing regeldruk heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het geen gevolgen heeft voor de regeldruk.
Bij het behandelen van aanvragen van een VOG politiegegevens is verder geen sprake van additionele administratieve lasten voor de aanvrager van de VOG politiegegevens, omdat hetzelfde proces wordt doorlopen als bij een aanvraag van een reguliere VOG. Wel zijn de kosten voor de VOG politiegegevens hoger dan voor een reguliere VOG. Deze worden in rekening gebracht bij de aanvrager en worden vervolgens vergoed door de werkgever. De beperkte meerkosten die het OM en de provincies als werkgevers maken voor de aanvraag van een VOG politiegegevens ten opzichte van een reguliere VOG worden opgevangen binnen de huidige financiële kaders die gelden voor de organisaties.
Het OM en de provincies geven bij de werving en selectie aan dat het een functie betreft waarvoor een VOG politiegegevens vereist is. De VOG P wordt bij het OM en de provincies niet direct verplicht voor zittende medewerkers, enkel als zij intern van functie veranderen en daardoor starten op een nieuwe voor de VOG P aangewezen functie.

Uitvoering
Deze wijziging van de ministeriële regeling zorgt naar schatting voor circa 40 extra aanvragen van het OM en maximaal circa 20 aanvragen van de provincies per jaar. Justis en de politie zijn voldoende toegerust om deze extra aanvragen te behandelen binnen de huidige kaders.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Claudia van Bruggen

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid
Integriteit en Kansspelen

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

Datum
12 oktober 2026

Onze referentie
7975477

Bijlage(n)
8

nota

Beslisnota voordrachten en conceptwijziging van de Regeling aanwijzing functies VOG politiegegevens

Bijlagen
1. Ontwerpregeling aanwijzing VOG politiegegevens
2. Aanbiedingsbrief voor de voorhang aan de Eerste Kamer
3. Aanbiedingsbrief voor de voorhang aan de Tweede Kamer
4. Voordracht OM met bijlage
5. Brief voordracht provincies
6. Bijlage 1 voordracht provincies
7. Bijlage 2 voordracht provincies

1. Geadviseerd besluit

- Instemmen met het opnemen van de door het Openbaar Ministerie (hierna: OM) en provincies voorgedragen functies in de Regeling aanwijzing functies VOG politiegegevens (hierna: Regeling).
- Instemmen met de ontwerpregeling tot wijziging van de Regeling aanwijzing functies VOG politiegegevens en ondertekening van de bijbehorende aanbiedingsbrieven waarmee de ontwerpregeling aan de Eerste en Tweede Kamer wordt overgelegd. Daarbij worden ook de voordrachten vertrouwelijk met de Kamers gedeeld.

2. Kernpunten

De Verklaring Omtrent het Gedrag politiegegevens (hierna: VOG P) is een zwaardere vorm van screening dan de ‘reguliere’ VOG. Bij de VOG P worden standaard politiegegevens geraadpleegd en kunnen politiegegevens een zelfstandige weigeringsgrond vormen. Bij de ‘reguliere’ VOG worden politiegegevens slechts opgevraagd als er tenminste één relevant justitieel gegeven binnen de terug te kijken termijn valt, ter inkleuring van dat justitieel gegeven. Alleen bij ministeriële regeling aangewezen functies kunnen worden gescreend met een VOG P. Deze Regeling aanwijzing functies VOG politiegegevens (hierna: de Regeling) is op 1 juli 2022 in werking getreden. Er zijn inmiddels functies aangewezen bij onder andere de Dienst Justitiële Inrichtingen, de boa’s, gemeenten, de Douane en het OM.

Sectoren kunnen zelf functies voorstellen die in aanmerking zouden moeten komen voor deze zwaardere screening, die daarna door de verantwoordelijke vakministers aan u voorgedragen kunnen worden. Het is aan u om te beoordelen of de functies in aanmerking komen voor screening met een VOG P, gelet op uw verantwoordelijkheid voor de aanwijzing van functies en voor Justis als uitvoeringsorganisatie.

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid
Integriteit en Kansspelen

Datum
12 oktober 2026

Onze referentie
7146932

In haar voordracht verzoekt het OM aanvullende functies aan te wijzen voor de VOG P die bij de vorige wijziging abusievelijk niet zijn aangewezen en om vier functies toe te voegen of aan te passen om deze meer in lijn te brengen met de functiebenamingen in het functiegebouw van het OM. De provincies verzoeken in hun voordracht functies bij de provincies aan te wijzen met een taak in het kader van de uitvoering van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob). In de gemotiveerde voordrachten onderbouwen het OM en de provincies voldoende dat de screening met behulp van de VOG P voor de voorgedragen functies proportioneel is. Daarmee wordt aan de sluitstukgedachte van de VOG P voldaan. De minister van Justitie en Veiligheid en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hebben ingestemd met deze voordrachten.

3. Toelichting

De wijziging van de regeling betreffende functies bij het OM strekt tot herstel van een omissie en het meer in lijn brengen met functiebenamingen in het functiegebouw Rijk. De nieuw aangewezen functies betreffen functies binnen de clusters lijnmanagement en kennis en onderzoek. Vanwege de gevoelige informatie waarmee het OM werkt, zijn de risico's van niet integer handelen die dergelijke posities met zich meebrengen groot. Om deze reden wordt screening met de VOG P proportioneel geacht. Daarnaast zijn drie functies toegevoegd aan de bijlage en is een functie in tweeën uitgesplitst om de aangewezen functies meer in lijn te brengen met de functiebenamingen in het functiegebouw van het OM. Deze functies waren reeds aangewezen.

Bij de provincies zijn de drie voorgedragen functies in het kader van de Wet Bibob betrokken bij integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur. Hun adviezen bepalen mede of vergunningen, subsidies of contracten wel of niet doorgang vinden en zij beschikken in het kader van hun werkzaamheden over een uitzonderlijk brede en diepgaande informatiepositie. Daarom moet zoveel als mogelijk buiten twijfel staan dat deze functionarissen betrouwbaar, deskundig en onafhankelijk handelen en dat hun integriteit gewaarborgd is. Omdat deze functionarissen, ook buiten hun directe werkzaamheden, in situaties kunnen terechtkomen die vragen oproepen over hun onafhankelijkheid of integriteit, moet erop kunnen worden vertrouwd dat deze medewerkers niet vatbaar zijn voor beïnvloeding, chantage of ongewenste contacten met netwerken waarop criminelen invloed kunnen uitoefenen.

3.1. Juridische overwegingen

Voor aanwijzing voor de VOG P komen functies in aanmerking waarin sprake is van (1) een bevoegdheid geweld te gebruiken, (2) toegang tot gevoelige informatie bij de uitvoering van de wettelijke taken op het terrein van openbare orde en veiligheid of handhaving van de rechtsorde of (3) integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (artikel 35a, tweede lid, Wjsg). Deze wijziging betreft voor het OM de aanwijzing van functies onder criterium 2, toegang tot gevoelige informatie bij de uitvoering van de wettelijke taken op het terrein van openbare orde en veiligheid of handhaving van de rechtsorde en voor de provincies betreft het criterium 3, integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.

3.2. Politieke context

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid
Integriteit en Kansspelen

Datum
12 oktober 2026

Onze referentie
7146932

Op verzoek van de Tweede Kamer is wettelijk geregeld dat de Regeling niet eerder wordt vastgesteld dan vier weken nadat het ontwerp van deze ministeriële regeling aan zowel de Eerste als de Tweede Kamer der Staten-Generaal is overgelegd. Na de voorhang en eventuele aanpassingen van het ontwerp wordt na overleg met betrokken partijen de datum van inwerkingtreding van de ministeriële regeling bepaald en de ontwerpregeling ter goedkeuring aan u voorgelegd.

3.3. Krachtenveld
De voordrachten zijn afgestemd met het OM, de provincies, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (DG Digitalisering en Overheidsorganisatie), DGRR/DRC (accounthouder OM), Justis en de politie. Het Adviescollege Toetsing Regeldruk heeft het ontwerp voor deze wijzigingsregeling niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat de regeling geen gevolgen heeft voor de regeldruk.

3.4. Financiële overwegingen
Het tarief voor de VOG politiegegevens is erop gericht om de kosten die gemaakt worden door politie en Justis ten behoeve van de VOG-beoordeling te dekken. Daarmee brengt deze wijziging geen additionele kosten met zich mee voor DGSenB. De beperkte meerkosten die het OM en de provincies als werkgevers maken voor de aanvraag van een VOG politiegegevens ten opzichte van een reguliere VOG worden opgevangen binnen de huidige financiële kaders.

3.5. Uitvoering
Justis en de politie hebben aangegeven met de huidige capaciteit de circa 40 extra aanvragen van het OM en maximaal circa 20 aanvragen van de provincies op jaarbasis aan te kunnen.

3.6. Implementatie
Er wordt vooralsnog gericht op inwerkingtreding van de Regeling per 1 januari 2027.

4. N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting
De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Alle andere informatie in deze nota kan openbaar gemaakt worden.